

Grondverzet

1. Omschrijving

Het (tijdelijk) verplaatsen van grond om te komen tot bodemverbetering of een betere afstemming van de maaiveldhoogte of bodemgebruik.

Bestuurlijke schaal: Lokaal; Fysieke schaal: Lokaal – regionaal (bij grondverzet over gemeentegrenzen heen)

2. Valkuilen en Kansen

Kans: Het maken van een bodemkwaliteitskaart helpt om op een verantwoorde wijze grondverzet te plegen en geeft een inspanningsverlichting bij grondverzet in de gemeente, doordat er in veel gevallen geen partijkeuring conform het Bouwstoffenbesluit uitgevoerd hoeft te worden (Vrijstellingsregeling grondverzet).

Kans: Door uw bodemkwaliteitskaart aan te laten sluiten bij buurgemeenten komen er meer mogelijkheden voor grondverzet (zie bijvoorbeeld de bodemkwaliteitskaarten van de regio Midden-Holland: <https://geoweb.grontmij.nl/ismh/>). Hierbij natuurlijk wel oppassen dat de gemeente geen “stort-depot” van de regio wordt.

Valkuil: Normopvulling. Een gebied met een ernstig vervuilde plek kan aantrekkelijk werken op vervuilde partijen grond. Hierdoor zou, in plaats van een gebied met 1 hotspot, een homogeen vervuild gebied kunnen ontstaan.

3. Referentiekader

Er zijn verschillende kaders die het speelveld voor grondverzet bepalen. In deze tekst worden de kaders uiteengezet in vijf groepen. Grond met een waarde boven de interventiewaarde, Grond toepassen als bouwstof, Grond toepassen als bodem, Grondverzet bij aanleg van kabels en Overige regelgeving.

Grond met een waarde boven de interventiewaarde

Hiervoor geldt de Wet bodembescherming (**Wbb**). Vóór het afgraven moet de chemische kwaliteit van de bodem zijn onderzocht. Bij ernstige verontreiniging (boven de interventie waarde) moet worden gesaneerd. Regels voor sanering zijn opgenomen in de saneringsregeling Wbb. Voor saneren dient een saneringsplan te worden opgesteld en goedgekeurd door het bevoegd gezag Wbb. Voor ontgraving van < 50 m³ van niet-ernstig verontreinigde grond is geen beschikking nodig, maar voldoet melding bij het bevoegd gezag.

Storten van verontreinigde grond is alleen toegestaan als hij op geen manier kan worden be- of verwerkt. Dus (voor ernstig verontreinigde grond) alleen als de grond niet door een erkende reinigingsinstallatie kan worden gereinigd tot nuttig toepasbare grond.

Handhavers: Het bevoegd gezag *Wbb* (provincie of gemeente)

Grond toepassen als bouwstof

Schone en licht verontreinigde grond mogen als bouwstof in een werk toegepast worden volgens het Bouwstoffenbesluit (**Bsb**). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen schone, categorie 1 (licht verontreinigd) en categorie 2 grond. Grond die de interventiewaarde overschrijdt mag niet als bouwstof worden toegepast. Grond die toegepast wordt als bouwstof moet weer verwijderd kunnen worden. Er is dus sprake van tijdelijke grondverzet.

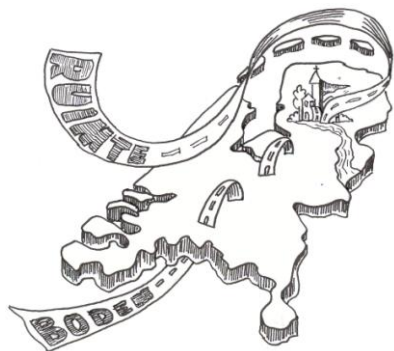
Actoren: Een bouwstof mag alleen worden toegepast als die is voorzien van een erkende kwaliteitsverklaring of een partijkeuring. VROM en het ministerie van Verkeer & Waterstaat hebben certificeringinstellingen en keuringsinstanties (monsternemers en laboratoria) voor het Bsb aangewezen. Voor lijsten met aangewezen monsternemers, laboratoria, erkende kwaliteitsverklaringen en certificeringinstellingen zie: www.senternovem.nl/Bodemplus/verklaringen/erkenningen/index.asp

Handhavers: Gemeenten (handhaven de regels voor hergebruik van schone en licht verontreinigde grond; het Bouwstoffenbesluit en de Vrijstellingsregeling grondverzet),

Grond toepassen als bodem

Schone grond mag blijvend deel uitmaken van, en vermengd raken met de bodem. Dat is dus permanente grondverzet. Voor verontreinigde grond geldt dit ook, máár onder enkele voorwaarden volgens de Vrijstellingsregeling grondverzet (**VR**):

- Grondverzet is alleen toegestaan in gebieden waarvoor de overheid een bodembeheerplan heeft vastgesteld.
- De grond moet net zo schoon zijn (of schoner) als (dan) de (ontvangende) bodem.

- De kwaliteit van de ontvangende bodem is beschreven in de bodemkwaliteitskaart die deel uitmaakt van het bodembeheerplan. Op deze bodemkwaliteitskaart is precies aangegeven wat de huidige kwaliteit van de bodem is in een bepaald gebied. Het plan beschrijft hoe daar mee om te gaan.

Handhavers: Gemeenten (handhaven de regels voor hergebruik van schone en licht verontreinigde grond; het Bouwstoffenbesluit en de Vrijstellingsregeling grondverzet),

Grondverzet bij aanleg van kabels

Begin 2006 traden het besluit uniforme saneringen (BUS) en de Regeling uniforme saneringen (RUS) in werking: een eenvoudige procedure voor o.a. eenvoudige, kortlopende saneringen. Voor het tijdelijk uitplaatsen van grond gelden speciale regels (zoals bij civieltechnische werkzaamheden: aanleg, onderhoud of verwijdering van ondergrondse infrastructuur (kabels, leidingen, rioleringen, duikers, funderingen)). Voorwaarden hiervoor zijn:

- Geen, of slechts lichte tot matige verontreiniging van grondwater.
- Geen verspreiding van de verontreiniging in de bodem.
- De grond wordt afgegraven en vervolgens weer teruggeplaatst.

Handhavers: Het bevoegd gezag *Wm* (provincie of gemeente, handhaven de regels voor de (tijdelijke) opslag van verontreinigde grond)

Overige Regelgeving

De provinciale milieuverordening (**PMV**): transport van verontreinigde grond moet vooraf aangemeld zijn bij de provincie (soms is deze taak gedelegeerd aan gemeenten of een grondbank). Op basis van de melding kennen provincies zogenoemde afvalstroomnummers toe. De transporteur van de verontreinigde grond moet altijd in het bezit zijn van een transportgeleidebon.

Handhavers: Provincie

4. Indicatoren

Chemische kwaliteit van de grond.

5. Actoren

Handhavende partijen (zie randvoorwaarden)

VROM-Inspectie (controleert of de bevoegde gezagen hun bevoegdheden goed toepassen).

Initiatiefnemers: partijen die initiatief nemen tot het verzetten van grond (b.v. gemeenten, RWS, LNV, projectontwikkelaars, bedrijven en particulieren).

Aannemers: de partij die projecten uitvoert in opdracht van de initiatiefnemer.

Grondbanken, bewerkers en verwerkers

Partijen die verantwoordelijkheid hebben voor de te ontvangen grond.

6. Voorbeeld ambitie

Grondverzet inzichtelijk middels bodembeheerplan en in samenwerking met buurgemeenten.

7. Aanpak en instrumenten

De eisen aan de bodemkwaliteitskaart, de eisen die aan het grondverzet worden gesteld en de definitie van 'vergelijkbare kwaliteit', zijn vastgelegd in de *Interim-richtlijn bodemkwaliteitskaarten*.

In specifieke situaties moet een partijkeuring worden uitgevoerd om de kwaliteit van de grond vast te stellen. De regels daarvoor staan in hoofdstuk 2 van de Interim-richtlijn bodemkwaliteitskaarten.

De Handhavings Uitvoerings Methode grondstromen (HUM-grondstromen) is bedoeld voor alle handhavers die toezicht houden op grond en biedt een praktisch hulpmiddel bij het uitvoeren van die taak (<http://www.vrom.nl/pagina.html?id=2706&sp=2&dn=3305>)

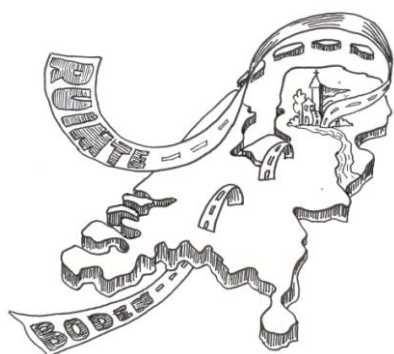
8. Relaties thema's

Heeft invloed op:

- Lokale bodemverontreiniging: Grondverzet kan plaatsvinden om verontreiniging op te ruimen.
- Grondwaterkwaliteit: Het saneren van bodemverontreiniging door grondverzet heeft een positieve invloed op de grondwaterkwaliteit.

Ondervindt invloed van:

- Ondergronds ruimtegebruik: Saneren en ruimte scheppen voor ondergronds ruimtegebruik kan gecombineerd worden, waardoor economische winst wordt behaald.

9. Info

Download de Interim-richtlijn bodemkwaliteitskaarten

www.vrom.nl/pagina.html?id=2706&sp=2&dn=17961

Download de HUM-grondstromen: www.vrom.nl/pagina.html?id=2706&sp=2&dn=3305

Algemene info: www.senternovem.nl/Bodemplus/grondstromen/index.asp

10. Wat moet ik en wat mag ik niet als gemeenteambtenaar doen?

- *Wet bodembescherming*: Bij nieuwe verontreiniging handhaven van de zorgplicht door het College van Burgemeester en Wethouders samen met de Minister van VROM, Gedeputeerde Staten en de waterkwaliteitsbeheerder. Indien het College van Burgemeester en Wethouders bevoegd is om een vergunning voor een inrichting, in de zin van de Wet milieubeheer, te verlenen is het College van Burgemeester en Wethouders primair het bevoegd gezag om bij nieuwe verontreiniging de zorgplicht te handhaven. Bij historische verontreiniging treedt de bevoegd gezag gemeente (het College van Burgemeester en Wethouders) handhavend op.
- *Bouwstoffenbesluit*: In beginsel is het College van Burgemeester en Wethouders is belast met het toezicht op de naleving en de handhaving van de regels van het *Bouwstoffenbesluit*, het beoordelen van meldingen bij toepassing van bouwstoffen en in beperkte mate het vaststellen van nadere eisen, tenzij is aangegeven dat Gedeputeerde Staten of de Minister van VROM het bevoegd gezag zijn.
- *Vrijstellingsregeling grondverzet*: Het College van Burgemeester en Wethouders is belast met het vaststellen van een bodemkwaliteitskaart waarbij rekening moet worden gehouden met het provinciale- en landsbeleid en daarnaast het houden van toezicht bij gebruik van vrijstellingsregeling.
- *Besluit bodemkwaliteit* (treedt waarschijnlijk medio 2007 in werking): Het College van Burgemeester en Wethouders is belast met het toezicht houden op de naleving van de regels, de handhaving van deze regels, het in ontvangst nemen van meldingen en, in beperkte mate, het vaststellen van nadere eisen.

